

А. О. Глобенко, М. Ю. Троян

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ПЕРСПЕКТИВИ І НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ КЕЙТЕРИНГУ В СУМСЬКОМУ РЕГІОНІ

У статті розглядаються основні перспективи та напрямки розвитку кейтерингу в Сумському регіоні. Розкрито основні загрози та можливості ведення кейтерингового бізнесу в межах Сумського регіону. Сформовані основні перспективи для ведення кейтерингового бізнесу в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: кейтеринг, кейтерингове обслуговування, готельно-ресторанний бізнес, виїзний кейтеринг.

The article examines the main prospects and directions of development of catering in the Sumy region. The main threats and opportunities of running a catering business within the Sumy region are revealed. The main prospects for running a catering business in the conditions of modern challenges have been formed.

Keywords: catering, catering service, hotel and restaurant business, away catering.

Постановка проблеми. Не дивлячись на ряд проблем що, пов'язані з війною в Україні, ресторанний бізнес виявляє нові тенденції розвитку, орієнтуючись на сучасні виклики, а також умови та вимоги ринку, виключенням не є і громади в межах Сумської області. Для проведення в приклад можливих тенденцій трансформації ресторанного бізнесу під час війни на Сумщині, необхідно провести детальний аналіз розвитку перспективних напрямів цього аспекту, таким на нашу думку є кейтеринг. Адже, а межах області широко поширені різнопрофільні та різностеціалізовані ресторани заклади.

Окремо функціонують підприємства, що спеціалізуються виключно на кейтирингових послугах,, як для туристів так і для громадян Сумського регіону. Тож така концепція цілком може

забезпечувати більшу стабільність в постачанні продуктів, сприяти розвитку місцевого сільського господарства та рибного господарства, а також відповідати на попит споживачів, які цінують місцеву кухню та аутентичний досвід. Це також дозволяє залучити іноземних туристів та познайомити їх з українською гостинністю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Висвітленням дослідження кейтерингових послуг свого часу займались: Архіпов В. В., Кирніс Н.І., Криворучко О.В., Лепетюха Н. В., Артекова Т. О.

Метою даної статті є аналіз сучасного стану перспектив і напрямків розвитку кейтерингу в Сумському регіоні.

Виклад основного матеріалу. Для прикладу до світової пандемії коронавірусу та повномасштабного вторгнення Сумська область стрімко розвивалася та виходила на новий щабель свого розвитку. До 2022 року Сумська область у сфері готельно-ресторанного сервісу постійно вводила у обіг нові товари та послуги, що дуже швидко входили на новий попит серед жителів регіону. Виключенням не став і розвиток кейтерингу в громадах Сумської області.

Станом на 1 січня 2023 року відповідно до Державної служби статистики України в Сумській області ресторанна сфера мала наступну структуру 43% – кафе, 29% – бари та піцерії, 14% – їдальні, 14% – ресторани [1]. Наразі в межах Сумської області нараховують 174 заклади харчування, серед яких представлені ресторани, кафе, бари та паби. Міста з най більшою кількістю закладів – Суми, Ромни, Шостка, Недригайлів.

Для аналізу сучасного стану розвитку кейтерингового обслуговування замало лише кількісних показників, до них слід додати і якісні, вони відображаються у різносторонньому обґрунтуванні цього процесу. Тож для цього ми виокремили SWOT-аналіз кейтерингового обслуговування в Сумському регіоні, який відображено у таблиці 1.1.

Провівши аналіз особливостей кейтерингового обслуговування у форматі SWOT-аналізу нами було сформовано основні напрямки для розвитку кейтерингового обслуговування туристів в межах Сумського регіону. Тож, на сучасному етапі Сумський регіон зіштовхнувся з рядом проблем, що дещо пригальмували соціально-економічний розвиток регіону, серед них: тимчасове або повне

припинення діяльності деяких підприємств готельно-ресторанного бізнесу (в тому числі і ресторанних підприємств що надавали послуги з кейтерингового обслуговування); потрапляння туристичних об'єктів до зони активних бойових дій та окупаційних процесів; перепрофілювання туристичної діяльності на іншу; втрата працівників через міграційні або мобілізаційні процеси; емоційне виснаження працівників готельно-ресторанної сфери та туристичної діяльності.

Таблиця 1.1

SWOT-аналіз кейтерингового обслуговування в Сумському регіоні

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - Наявність природно-рекреаційних ресурсів, що можна використати при стратегуванні розвитку кейтерингового обслуговування; - Наявність готельно-ресторанного комплексу, що можна залучати до кейтерингових послуг; - Наявність конкурентного середовища, серед закладів що надають, або можуть надавати кейтерингове обслуговування; - Розвиток туристичної інфраструктури в межах безпечної зони. 	<ul style="list-style-type: none"> - Наявність громад, які перебувають під щоденними обстрілами з боку країни-агресора, що унеможлиблює ведення на їх території кейтерингового обслуговування; - Недостатній рівень розвитку готельно-ресторанної сфери в порівнянні з іншими регіонами України; - Виокремлення м. Суми – як основного осередку скупчення закладів, що надають або можуть надавати кейтерингові послуги; - Створення депресивних зон у віддалених від міст, де фактично не існує умов для кейтерингового обслуговування; - Слабо розвинена транспортна інфраструктура у деяких громадах Сумської області.

Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - Можливість до створення нового рівня кейтерингового обслуговування, шляхом удосконалення загальноприйнятих стандартів; - Підготовка висококваліфікованих кадрів, що спеціалізуються на кейтерингових шляхом створення додаткових освітніх програм у закладах фахової та вищої освіти; - Можливість залучення іноземних інвесторів, що готові інвестувати в ресторанний бізнес Сумської області. 	<ul style="list-style-type: none"> - розширення лінії вогню на території Сумської області; - збільшення кількості безробітних осіб та як наслідок загострення економічної кризи; - погіршення демографічних показників у Сумській області; - недостатній розвиток готельно-ресторанної сфери у депресивних районах Сумської області.

Для повної стабілізації готельно-ресторанної сфери в межах Сумської області потрібно налагодити стійке фінансування на загально-державному рівні, а також введення інвестиційної діяльності від закордонних інвесторів. Для виживання підприємствам готельно-ресторанного бізнесу України потрібно адаптуватися до щоденних змін і використовувати переваги ситуаційного управління. Розглянути сценарії часткової та повної відсутності електроенергії та газопостачання. Розглянути можливості переобладнання опалювальної системи на використання вугілля, торф'яних брикетів та дров. Можливість закупки і використання для приготування їжі піч-плит на дровах. Також, можливе часткове зниження якості обслуговування [3].

Як згадувалось раніш, для страв у які входять дорогі продукти, пропонується замінити інгредієнти на більш доступні, або внести зміни у позиції меню. У зв'язку з обмеженнями під час повітряної тривоги та відсутністю власного сховища, рекомендується на час воєнного стану зосередитися на доставці. Одним з варіантів виживання є допомога з організації харчування особового складу ЗСУ та їх розміщення. Також, рекомендується зосередити увагу на соціальних і комунікаційних моментах, певних психологічних аспектах, так як зараз для багатьох українців похід у кафе, ресторан чи маленьку кав'ярню – це спосіб відволіктися від страхів і пожити звичайним довоєнним життям [2].

Тож серед основних політичних факторів, що впливають на розвиток кейтерингового обслуговування є: наявність внутрішньо-торгівельної політики серед готельно-ресторанного комплексу; регулювання готельно-ресторанної сфери в умовах війни; загроза тероризму та обстрілів від країни-агресора; неврегульованість корупційних процесів в межах регіону.

До основних економічних факторів ми виокремили: економічна не стабільність через військовий конфлікт; високий рівень інфляційних процесів; зростання безробіття через нестійку економічну ситуацію у Сумській області; відсутність стійкого економічного зростання у внутрішньо-регіональних показниках.

До соціальних факторів ми віднесли: зростання рівня безробіття через економічну кризу; збільшення частки населення в розрізі 55-80 років та як наслідок «старіння нації»; наявність стійких культурних традицій, що передаються з покоління в покоління.

До технологічних факторів ми виокремили: різньосторонній розвиток ІТ-сфери та інновацій в межах Сумського регіону (в цьому аспекті формування центру розвитку м. Суми та його околицях та утворення депресивних районів у віддалених точках Сумщини); відсутність світла, зв'язку та Інтернету у деяких громадах, через постійні обстріли.

Висновок. Для активізації та розвитку кейтерингового обслуговування та території Сумського регіону необхідно: створити новий рівень кейтерингового обслуговування, шляхом удосконалення загальноприйнятих стандартів; сприяти підготовці висококваліфікованих кадрів, що спеціалізуються на кейтерингових послугах шляхом створення додаткових освітніх програм у закладах фахової та вищої освіти; можливість залучення іноземних інвесторів, що готові інвестувати в ресторанний бізнес Сумської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. Веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Дата звернення: 25.05.2023).
2. Історія розвитку кейтерингу на Україні / Н. І. Кирніс // Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України: Матеріали 212 II Всеукраїнської Інтернет-конференції. 17 травня 2017 р. Черкаси, 2017. С. 175-178.
3. Кирніс Н. І. Удосконалення класифікації кейтерингових послуг. Мультидисциплінарні академічні дослідження і глобальні інновації: гуманітарні та соціальні науки: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28-29 липня, 2016 р.). Київ, 2016. С. 46-49.